

SAMARBEJDE MED DEN KLINISKE VEJLEDER

Den kliniske vejleder er din nærmeste samarbeidspartner. Sammen planlægger I dit undervisningsforløb ud fra modulbeskrivelsen, den generelle kliniske studieplan og den individuelle kliniske studieplan i e-portfolio. Du vil have ugentlige vejledningssamtaler med den kliniske vejleder. For at optimere dit udbytte er det vigtigt, at du er forberedt til vejledningen og overholder aftaler. Den kliniske vejleder vil nogle dage følge dig i sygeplejen og andre gange vil du blive fulgt af en daglig vejleder, som kan være sygeplejerske, social- og sundhedsassistent eller andet personale.

Arbejdet med psykisk syge patienter/borgere kan påvirke dig følelsesmæssigt. Det er vigtigt, at du ikke går alene med dine følelser, men får talt om oplevelsen med personalet, du er tilknyttet. Samarbejdet er afhængig af to parter og forudsætter hinandens gensidige gode vilje. Fungerer samarbejdet mellem dig og dine vejledere ikke, er det vigtigt, at du hurtigt får gjort opmærksom på det.

Normalt kan samarbejdsproblemer løses ved at tale om dem. Hvis det ikke lykkes, inddrages den uddannelsesansvarlige og evt. den tilknyttede underviser efter behov.

VEJLEDNING OG REFLEKSION

Den daglige vejledning gives af klinisk vejleder eller daglig vejleder og planlægges som *før-, under- og efter-vejledning*. I *før-vejledningen* har du forberedt dig ved at gennemtænke den kliniske situation og patientens/borgerens behov og komme med forslag til den forestående plejeopgave. *Under-vejledningen* foregår i selve plejesituationen. Du og din vejleder har på forhånd aftalt rollefordelingen og hvordan vejlederen bedst vejleder dig. I *efter-vejledningen* analyserer du og din vejleder plejeforløbet. Hvordan gik det i forhold til planen? Hvordan havde patienten/borgeren det og hvorfor? Hvad var specifikt for denne patient/borger og hvad har mere generel karakter? Hvordan klarede du plejeopgaven og hvilke nye læringsbehov har du?

I vejledningen får du mulighed for at reflektere over patientens/borgerens situation og din egen sygepleje. Du kan med fordel anvende din individuelle kliniske studieplan som skriftligt refleksionsredskab. Refleksion kan finde sted i den daglige og den ugentlige planlagte vejledning. Vejledning gives både individuelt og i grupper.

Pjecen er udarbejdet i samarbejde mellem uddannelsesansvarlige i Psykiatri og Social, den kommunale psykiatri og Sygeplejerskeuddannelsen i VIA af Annette Raarup, Lilian Gade Abrahamsen og Pennie Teglborg.

December 2012

Introduktion til klinisk undervisning i psykiatrien

”Vi får øjnene op for, at det er helt almindelige mennesker med en psykisk sygdom – og at det er en sygdom, der kan gøres noget ved.”

KLINISK UNDERVISNING I PSYKIATRIEN FOR SYGEPLEJESTUDERENE PÅ MODUL 8

Formålet med pjecen er at hjælpe dig til at få en god start på dine kliniske studier i psykiatrien.

Du vil få tilsendt praktiske informationer fra din kliniske vejleder/uddannelsesansvarlige ca. 2 uger før du begynder på klinisk undervisning. Udebliver informationerne, skal du kontakte det kliniske undervisningssted.

MØDET MED KLINIKSTEDET, SYGEPLEJEN OG DEN PSYKISK SYGE

I psykiatrien skal du forvente at anvende dig selv som redskab. Der vil kun være få instrumentelle opgaver.

På hospitalerne bliver den psykisk syge omtalt som *patient* og i socialpsykiatrien som *borger/beboer*. Forskellen er, at hospitalet er et behandlingssted og socialpsykiatrien er et bo – og værested. Du bliver introduceret til stedets indretning, miljøterapi, værdigrundlag, opgaver og samarbejdspartnere. De fleste steder anvendes kontaktpersonsystem og du vil selv blive med-kontaktperson.

Mange af sygeplejeopgaverne omhandler støtte til hverdagslignende aktiviteter. Almene sygeplejeopgaver kan også være observation af symptomer, virkning og bivirkning af medicin og grundlæggende sygepleje.

Som sygeplejestuderende skal du kunne etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer.

Relationen mellem den psykiske syge og sygeplejersken/dig er helt central i psykiatrisk sygepleje. At opbygge en relation kan gøres forholdsvis hurtigt eller kan tage måneder.

Nogle psykisk syge rummer mistro og mistillid til verden og kan have manglende sygdomsindsigt. Det er vigtigt, at kontakten mellem dig og den psykiske syge, etableres gennem en sygepleje, der bygger på respekt, accept, anerkendelse, lydhørhed, rummelighed og ligeværdighed. Derved kan opnås tillidsfulde relationer.

Du må have en vis indsigt i dine egne forudsætninger og eventuelle fordomme.

”Handling er ikke altid nødvendig for at kunne gøre en forskel. Her er en anden slags sygepleje – at være til stede, at lytte – at være stille sammen.”

Sygeplejestuderende Sara Arnstrup

Kommunikation, både verbalt og nonverbalt, er et af de vigtigste redskaber i psykiatrisk sygepleje.

Mange psykisk syge har emotionelle kontakt- og kommunikationsproblemer, men de fleste kan opretholde en formel kontakt. Der skelnes ofte mellem uformel kommunikation (small-talk) og terapeutisk kommunikation. Sidstnævnte er en professionel kommunikationsform, der har et pleje- eller behandlingsmæssigt mål.

Du skal lære at være bevidst om kommunikative virkemidler og egne signaler, så det kan støtte dig i samtalen med den psykiske syge. Du må gennem empati og observation få en fornemmelse af, hvor meget kontakt den psykiske syge kan magte og afpasse din kommunikation hertil.

VALG AF KLINISK UNDERVISNINGSTED

Mange vil igennem livet blive berørt af psykisk sygdom enten hos pårørende, venner eller os selv. Du opfordres til, at gøre det kliniske undervisningssted opmærksom på eventuelle erfaringer, du har med psykisk sygdom.

Af hensyn til dit studieforløb anbefales det, at du ikke kommer i klinisk undervisning samme sted, som du selv eller din familie har haft en tilknytning til. Vi har erfaring for, at det er bedst med et speciale, der ikke behandler psykiatriske problemstillinger, som du kender. Ved fordeling af kliniske undervisningspladser bør du gøre studievejlederen opmærksom på, hvis der skal tages sådanne hensyn.

FREMMØDE I KLINIKKEN

Du har pligt til at være i klinikken i gennemsnit 30 timer om ugen. Din mødetid vil fortrinsvis ligge i dagtimerne på hverdage. Du kan forvente, at nogle timer er placeret i aften og weekendvagter, når du og den kliniske vejleder vurderer, at det er relevant for dit læringsudbytte og der vil være mulighed for vejledning. Der er udover de 30 timers tilstedeværelse afsat tid til teoretisk fordybelse og arbejde med obligatoriske studieaktiviteter. Denne tid kan være placeret som en ugentlig studiedag. Studiedage kan placeres på helligdage, da tiden til klinisk til undervisning ellers bliver for kort. Bliver du syg, skal du straks give dit kliniske undervisningssted besked. Sæt dig ind i den lokale procedure for sygemelding og skaf dig telefonnummeret. Ved fravær af mere end en uges varighed, skal du kontakte studievejlederen på skolen, da det kan få indflydelse på dit videre studieforløb.

PÅKLÆDNINGSETIKETTE

I klinisk undervisning i psykiatrien anvendes privat tøj. Det er vigtigt, at påklædningen signalerer faglighed og professionalisme og ikke virker forstyrrende i relationen og kommunikationen med patienten. Der henvises til lokale påklædnings etiketter. På hospitalerne anvendes navneskilt med minimum angivelse af stilling og navn, mens der flere steder i socialpsykiatrien ikke anvendes navneskilt.

SIKKERHED

For mange studerende er det forbundet med usikkerhed at skulle træde ind ad døren i psykiatrien. Der kan på forhånd være mange forestillinger om, hvad man kan møde. Du vil blive introduceret nærmere til praktikstedets sikkerhedsinstrukser.

I tilfælde af konfliktsituationer, bliver du som studerende ikke inddraget. Det erfarne personale tager over og studerende trækker sig i disse situationer tilbage. På nogle kliniksteder bærer personale og studerende alarmer, så hjælp hurtigt kan tilkaldes.

TAVSHEDSPLIGT

Tavshedspligten, som du er underlagt, betyder, at du ikke må viderebringe personfølsomme informationer til personer, der ikke er involveret i borgerens/patientens pleje og behandling. Når du arbejder med skriftlige studieaktiviteter, skal du anonymisere den borger/patient, der eventuelt indgår i denne. På Sygeplejerskeuddannelsens hjemmeside kan du finde ”Juridiske og etiske retningslinjer for anvendelse af patientoplysninger”.

MEDICINGIVNING - HVAD MÅ DU?

På skolens hjemmeside kan du finde retningslinjer for medicingivning: ”Sygeplejestuderendes ansvar og kompetence, medicingivning, blodprodukter”. Her kan du blandt andet få oplysninger om, hvad du må i forhold til medicingivning på de forskellige moduler i uddannelsen. Du skal også orientere dig i de lokale retningslinjer, der forefindes på det kliniske undervisningssted.

ANSVARS- OG ARBEJDSKADEFORSIKRING

Når du deltager i den skemalagte kliniske undervisning, er du dækket af arbejdsstedets ansvars- og ulykkesforsikring.

